

Archeologisch bureauonderzoek

Voorstraat 20 te Vreeland
(gemeente Stichtse Vecht)

Opdrachtgever: A. Nieuwland

Hazenberg AMZ Publicaties 2011 - 09

a Middelstegracht 89r 2312 TT Leiden
t 071-512 62 16
w www.hazenbergarcheologie.nl
■ KVK Rijnland 28088724 - BTW-nr. 8122.36.129.B.01

Colofon

Hazenberg AMZ Publicaties 2011-09

Titel: Archeologisch bureauonderzoek, Voorstraat 20 te Vreeland (gemeente Stichtse Vecht)
Hazenberg Archeologie projectnummer: 5970

Opdrachtgever: VVKH Architecten

Auteur: D.R. Stiller
Versie: 1.0

Autorisatie: dr. P.F.B. Jongste

Datum: 26-09-2011

ISSN: 1872-4736

Hazenberg Archeologie Leiden bv
Middelstegracht 89r
2312 TT LEIDEN

☎ 071-5126216

☎ 071-5212437

🌐 www.hazenbergarcheologie.nl

© 2011 Hazenberg Archeologie Leiden bv

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Hazenberg Archeologie Leiden bv.

Contactgegevens Hazenberg Archeologie

Contactpersoon: D.R. Stiller
Telefoon: 071-5126216
Mobiel: 06-30 72 34 86
E-mail: d.stiller@hazenbergarcheologie.nl
Postadres: Middelstegracht 89r
2312 TT Leiden

Contactgegevens opdrachtgever

Organisatie:
Contactpersoon: A. Nieuwland
Telefoon:
Mobiel:
E-mail:
Postadres: Klapstraat 8
3633 BJ Vreeland

Contactgegevens contactpersoon namens opdrachtgever

Organisatie: VVKH Architecten
Contactpersoon: A. Kingma
Telefoon: 071-5149957
Mobiel:
E-mail: a.kingma@vvh.nl / info@vvh.nl
Postadres: Postbus 113110
2101 EH Leiden

PERIODEN

Paleolithicum

tot 300000 C14

van 300000 tot 35000 C14

van 35000 tot 8800 v. Chr.

VROEG
MIDDEN
LAAT

Mesolithicum

van 8800 tot 7100 v. Chr.

van 7100 tot 6450 v. Chr.

van 6450 tot 5300 v. Chr.

VROEG
MIDDEN
LAAT

Neolithicum

van 5300 tot 4200 v. Chr.

van 4200 tot 2850 v. Chr.

van 2850 tot 2000 v. Chr.

VROEG
MIDDEN
LAAT

Bronstijd

van 2000 tot 1800 v. Chr.

van 1800 tot 1100 v. Chr.

van 1100 tot 800 v. Chr.

VROEG
MIDDEN
LAAT

IJzertijd

van 800 tot 500 v. Chr.

van 500 tot 250 v. Chr.

van 250 tot 19 v. Chr.

VROEG
MIDDEN
LAAT

Romeinse Tijd

van 19 tot 70 n. Chr.

van 70 tot 270 n. Chr.

van 270 tot 450 n. Chr.

VROEG
MIDDEN
LAAT

Middeleeuwen

van 450 tot 1050 n. Chr.

van 1050 tot 1250 n. Chr.

van 1250 tot 1500 n. Chr.

VROEG
VOL
LAAT

Nieuwe Tijd

van 1500 n. Chr. tot heden

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	4
Administratieve gegevens	5
SAMENVATTING	6
1. INLEIDING	7
1.1 Plangebied	7
1.2 Onderzoeksdoel	7
1.3 Onderzoeksopzet	8
1.4 Huidig grondgebruik en verwachte bodemingrepen	8
2.1 Methode	11
2.2 Resultaten	11
2.3 Gespecificeerde archeologische verwachting	18
3. CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN	19
BRONNEN	20
Afbeeldingenlijst	21
Bijlagen	22

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Provincie	Utrecht
Gemeente	Stichtse Vecht
Plaats	Vreeland
Postadres	Voorstraat 20, 3633 BB, Vreeland
Toponiem	Voorstraat 20
Kaartblad	31F
Coördinaten	130818/471437, 130857/471439, 130858/471423, 130819/471420
Kadastraal nr.	Gemeente Vreeland, Sectie A, perceel 1528 / 1609 / 1649
Oppervlakte onderzoeksgebied	Circa 882 m ²
Oppervlakte plangebied	210 m ²
Hoogte maaiveld	Vloerpeil bestaande bedrijfswoning 1.15 m + NAP, bedrijfsgebouw 1.45 m + NAP
Grondwatertrap	III / circa 0,85 m –mv
Opdrachtgever	A. Nieuwland
Contactpersoon namens opdrachtgever	A.Kingma, VVKH Architecten
Uitvoerder	Drs. D.R. Stiller, Hazenberg Archeologie
Bevoegd gezag	Gemeente Stichtse Vecht
Contactpersoon bevoegd gezag	Dhr. M. Puyan
E-mailadres bevoegd gezag	omgevingsloket@stichtsevecht.nl
Telefoonnummer bevoegd gezag	0346-254380
Deskundige namens bevoegd gezag	Peter de Boer, Milieudienst Zuidoost-Utrecht
Huidig grondgebruik	Bebouwd
Historisch grondgebruik	Bebouwd en achtererf
Geplande bestemming	Sloop bedrijfswoning en deel bestaand achterliggend bedrijfspand, herbouw en verbouwing resterende bebouwing, aanleg (achter)tuin
Onderzoeksaanmelding (CIS-code)	48177
Datum onderzoeksaanmelding	18-08-2011

SAMENVATTING

Namens de familie Nieuwland en het bedrijf Anouk Pruijm Grafisch Ontwerp heeft VVKH Architecten de nieuwbouw en verbouwing ontworpen voor na de gedeeltelijke sloop van een bedrijfspand op het perceel Voorstraat 20 te Vreeland, gemeente Stichtse Vecht. Bij deze plannen zijn bodemingrepen voorzien, waardoor mogelijk aanwezige archeologische waarden aangetast kunnen worden. Voor de nieuwbouw wordt met uitzondering van 15 heipalen, de ondergrond niet verstoord. De bestaande bebouwing wordt tot op maaiveldniveau gesloopt. De funderingen onder maaiveld blijven aanwezig. De heipalen worden geboord, indien nodig door de bestaande funderingen heen. Ter hoogte van het te slopen deel van het achterliggende bedrijfspand vindt een sanering tot 70 cm – mv (0.75m + NAP) plaats. In totaal vinden over een oppervlakte van maximaal 90 m² bodemverstorende werkzaamheden plaats. A. Nieuwland dient in het kader van de omgevingsvergunning voorafgaand aan de uitvoering van de plannen archeologisch onderzoek te laten uitvoeren waarbij de waarde van het terrein aangetoond wordt.

Op de beleidskaart van de gemeente Stichtse Vecht heeft het onderzoeksgebied een hoge archeologische verwachting. Deze indicatie is gebaseerd op de aanwezigheid in de ondergrond van de stroomgordel van de Vecht waarop archeologische waarden vanaf de Romeinse tijd kunnen voorkomen en de ligging in de historische kern van Vreeland. Met betrekking tot de historische kern kan opgemerkt worden dat de locatie zelfs onderdeel uitmaakt van het historische bebouwingslint. Aan de voorzijde heeft waarschijnlijk over een lange periode bebouwing gestaan. Op basis van het historisch kaartmateriaal in ieder geval vanaf begin 19de eeuw, maar waarschijnlijk al eerder. Het achterterrein heeft lange tijd onderdeel uitgemaakt van het erf en is waarschijnlijk pas in de 20ste eeuw bebouwd geraakt.

Op basis van op de locatie uitgevoerd onderzoek (milieukundig en sonderingsonderzoek) is de verwachting dat er een (sub)recente ophogingslaag behorende bij de huidige bebouwing, tot ca 0,80 m –mv aanwezig is. Het is echter niet geheel uitgesloten dat dit deels oudere ophogingen betreffen. Hieronder is waarschijnlijk de oorspronkelijke bodem aanwezig.¹ Nabij de Vecht bestaat deze uit kleilagen, om verder naar het oosten over te gaan in veenlagen. In de top hiervan zijn bij de milieukundige en sonderingsonderzoeken puinresten aangetroffen. Verwacht wordt dat op dit niveau de kans bestaat dat een of meerdere archeologische lagen aangetroffen worden, waarschijnlijk behorende tot bewoning vanaf de late middeleeuwen. De kans op archeologische waarden uit de Romeinse tijd en de vroege middeleeuwen wordt gezien het beperkte aantal waarnemingen in de omgeving lager geacht, maar niet uitgesloten.

Op basis van het bureauonderzoek is Hazenberg Archeologie van mening dat er een grote trefkans bestaat op de aanwezigheid van een archeologische vindplaats uit late middeleeuwen of de nieuwe tijd. Voor de Romeinse en vroegmiddeleeuwse periode is er een middelhoge trefkans.

Op basis van de sonderingen en milieukundige boringen is het waarschijnlijk dat de bodem redelijk intact is. Op basis van het bureauonderzoek is Hazenberg Archeologie van mening dat er een grote trefkans bestaat op de aanwezigheid van een archeologische vindplaats uit late middeleeuwen of de nieuwe tijd. Aangezien de milieukundige boringen en sonderingen voor archeologische doeleinden niet voldoende gedetailleerd zijn, werd in eerste instantie aanbevolen om op de locatie een verkennend veldonderzoek middels grondboringen uit te voeren om de bodemopbouw te documenteren. Het bevoegd gezag is echter van mening dat dit weinig zinvol is. In overleg met het bevoegd gezag en gezien de beperkte omvang van de verstoring, wordt geadviseerd om de sanering archeologisch te begeleiden, conform protocol proefsleuven en indien nodig gelijk door te starten naar een opgraving. Doel hiervan is om eventueel archeologische lagen en waarden te waarderen en documenteren.

Hazenberg Archeologie adviseert daarom een archeologische begeleiding conform protocol proefsleuven uit te voeren. Indien nodig kan gelijk de doorstart gemaakt worden naar een opgraving. Voorafgaand aan de veldwerkzaamheden dient een bijbehorend PvE opgesteld en goed gekeurd te worden door het Bevoegd Gezag.

De beslissing of en welk nader archeologisch onderzoek verlangd wordt, is genomen door de daartoe bevoegde overheid. Geadviseerd wordt daarom om over bovenstaande conclusies en advies contact op te nemen met de gemeente Stichtse Vecht.

¹Gezien het verloop van de vloer en op basis van het sonderingsrapport is de verwachting dat dit tussen de 0.40 en 0.70 m + NAP ligt.

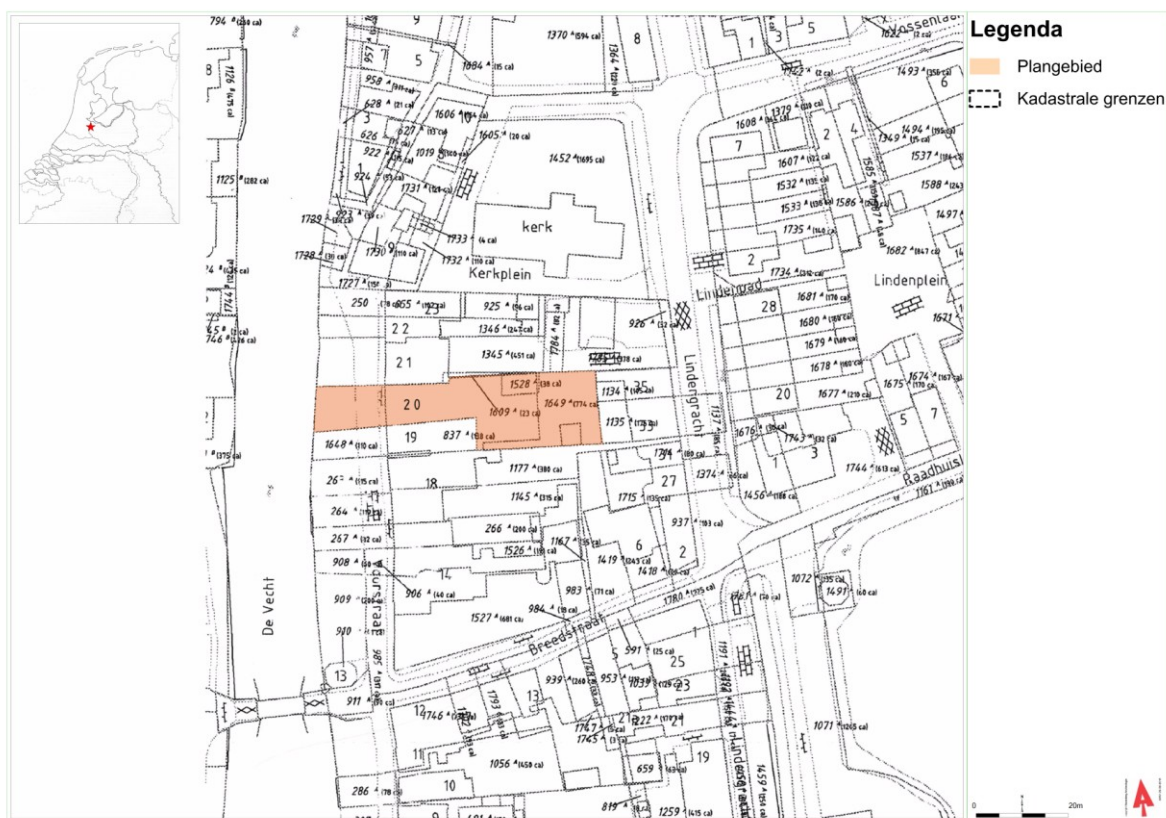
1. INLEIDING

Namens de familie Nieuwland en het bedrijf Anouk Pruijm Grafisch Ontwerp heeft VVKH Architecten de nieuwbouw en verbouwing ontworpen voor na de gedeeltelijke sloop van een bedrijfspand op het perceel Voorstraat 20 te Vreeland, gemeente Stichtse Vecht. Het plangebied ligt volgens de gemeentelijke beleidskaart in de historische kern met een hoge archeologische verwachting, in een zone met historische lintbebouwing. Aanvullend kan opgemerkt worden dat de lintbebouwing open achtererven had die in de loop van de 18de eeuw bebouwd zijn geraakt. Bij deze plannen zijn bodemingrepen voorzien, waardoor mogelijk aanwezige archeologische waarden aangetast kunnen worden. A. Nieuwland dient in het kader van de omgevingsvergunning voorafgaand aan de uitvoering van de plannen archeologisch onderzoek te laten uitvoeren waarbij de waarde van het terrein aangetoond wordt.

VVKH Architecten heeft Hazenberg Archeologie gevraagd een bureauonderzoek uit te voeren. De resultaten hiervan hebben geleid tot een advies. Het bevoegd gezag, de gemeente Stichtse Vecht, toetst dit onderzoek en neemt een besluit over eventueel vervolgonderzoek.

1.1 Plangebied

Het onderzoeksgebied betreft het perceel aan de Voorstraat nr. 20. Het binnen het onderzoeksgebied liggende plangebied betreft de locatie van de nieuwbouw en de toekomstige tuin. Het plangebied meet circa 20 bij 10 meter; daarmee is het gebied in totaal ca 210 m² groot. Het perceel zelf heeft een grootte van circa 68 bij 9 tot 18 meter (afb. 1). De nieuwbouw bedraagt circa 120 m². De tuin krijgt na gedeeltelijke sloop van het huidige bedrijfspand een oppervlak van circa 90 m².

Afbeelding 1: Locatie van het perceel. Inzet: ligging in Nederland.

1.2 Onderzoeksdoel

Doel van het bureauonderzoek is het verwerven van informatie over bekende en/of te verwachten archeologische waarden. Dit gebeurt aan de hand van bestaande bronnen en omvat de aan- of afwezigheid, het karakter en de omvang, de datering, gaafheid en conservering en de relatieve kwaliteit van de archeologische waarden, en aardwetenschappelijke gegevens.

Het resultaat van het bureauonderzoek is een gespecificeerde archeologische verwachting voor het gebied, waarin uitgesproken wordt of archeologische waarden in het gebied verwacht worden, waar deze zich bevinden en welke waarden het betreft. Tevens worden de mogelijke gevolgen van de voorgenomen bodemverstoringen

werkzaamheden geïnventariseerd. Op basis van deze gespecificeerde archeologische verwachting stelt Hazenberg Archeologie een aanbeveling op.

1.3 Onderzoeksoepzet

Bureauonderzoek

Het bureauonderzoek bestaat uit het inventariseren van bestaande relevante archeologische en aardkundige informatie binnen het plangebied. Het bureauonderzoek is opgezet conform de richtlijnen in het protocol bureauonderzoek (protocolnummer 4002) van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA) versie 3.2 en is uitgevoerd door D.R. Stiller.

Het bureauonderzoek beoogt de volgende onderzoeksvragen te beantwoorden:

1. Zijn er binnen de grenzen van het onderzoeksgebied bekende archeologische resten bekend? Zo ja, is bekend wat de aard, omvang, ligging, datering van deze resten is?
2. Worden binnen de grenzen van het onderzoeksgebied archeologische resten verwacht? Zo ja, wat is de omvang, ligging, aard en datering van deze verwachte resten?
3. In hoeverre hebben (sub)recente ingrepen binnen het plangebied eventueel aanwezige archeologische waarden aangetast?
4. Is vervolgonderzoek noodzakelijk om de eventueel aanwezige resten op te sporen of om de waarde ervan te bepalen?
5. Welke archeologische waarden bevinden zich in de directe omgeving, doch buiten de grenzen van het onderzoeksgebied (straal van circa 500 m)?

Het rapport besluit met een gespecificeerde archeologische verwachting en een daaruit voortvloeiend advies over vervolgstappen. Indien op basis van het onderzoek voldoende gegevens verzameld zijn voor de archeologische waardering van het terrein, wordt een selectieadvies gegeven. Dit advies wordt voorgelegd aan het bevoegd gezag. Dat neemt het uiteindelijke besluit of, en zo ja welke vervolgstappen VVKH Architecten namens de initiatiefnemer moet nemen met betrekking tot de archeologische monumentenzorg.

1.4 Huidig grondgebruik en verwachte bodemingrepen

Het huidige grondgebruik van het plangebied betreft bebouwing in de vorm van een woning en een bedrijfspand. In het recente verleden was in het bedrijfspand een bakkerij gevestigd (afb. 2-4). De verwachte bodemingreep betreft sloop van de huidige woning/bedrijfsruimte, nieuwbouw hiervan en de gedeeltelijke sloop van het achterliggende bedrijfspand en sanering voor de vervangende tuin.

Voor de nieuwbouw wordt met uitzondering van 15 heipalen, de ondergrond niet verstoord. De bestaande bebouwing wordt tot op maaiveldniveau gesloopt. De funderingen onder maaiveld blijven aanwezig. De heipalen worden geboord, indien nodig door de bestaande funderingen heen. Ter hoogte van het te slopen deel van het achterliggende bedrijfspand vindt een sanering tot 70 cm – mv (0.75m + NAP) plaats. In totaal vinden over een oppervlakte van maximaal 90 m² daadwerkelijk bodemverstorende werkzaamheden plaats.

Afbeelding 2: Satellietfoto huidige situatie. (Bron: Google) In rood de contouren van het onderzoeksgebied.

Afbeelding 3: Huidige situatie vanaf straatniveau. Nr. 20 is het huis met bruine gevel. (Bron: VVKH Architecten)

Afbeelding 4: Huidige situatie vanaf het naastgelegen pand, uitkijkend op het dak van het bedrijfspand bij nr. 22. (Bron: VVKH Architecten)

2. BUREAUONDERZOEK

2.1 Methode

Het bureauonderzoek is uitgevoerd volgens de richtlijnen van de KNA, versie 3.2. De werkzaamheden bestonden uit het verzamelen en interpreteren van aardwetenschappelijke informatie (uit geologische, geomorfologische en bodemkundige kaarten en bronnen), archeologische informatie, en het bestuderen van historische en historisch geografische bronnen (historische en topografische kaarten). Daarnaast is aanvullend relevante informatie verzameld over de plannen en het plangebied.

De volgende bronnen zijn geraadpleegd:

- Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden IKAW (via Archis)
- Archeologische Monumentenkaart AMK (via Archis)
- landelijke archeologische database ArchisII
- historische kaarten (via watwaswaar.nl)
- provinciale archeologische waarden- en verwachtingenkaart van de Provincie Utrecht
- de waarden en verwachtingen- en beleidskaarten van de gemeente Stichtse Vecht
- Kennisinfrastructuur Cultuurhistorie (KICH)
- bodemkaart 1:50.000 (via bodemdata.nl / Archis)
- geomorfologische kaart 1:50.000 (via Archis)
- luchtfoto's onderzoeksgebied (Google Earth)
- topografische kaart 1:25:000 (Topografische Dienst, Emmen)
- relevante publicaties en literatuur
- aanvullende informatie van de opdrachtgever

2.2 Resultaten

Geologie en landschap

Het onderzoeksgebied ligt in de overgangszone van het Rivierengebied en het Westelijk veengebied. De voornaamste landschappelijke eenheden zijn enerzijds de stroomrug van de rivier de Vecht en bijbehorende komafzettingen en anderzijds het (ontgonnen) veengebied. De voornamelijk uit klei bestaande afzettingen van de Vecht behoren tot de Formatie van Echteld. Het veen behoort tot het zogenaamde Hollandveen laagpakket van de Formatie van Nieuwkoop.

De pleistocene ondergrond bevindt zich op een diepte van 8 tot 4 m beneden NAP. Gedurende het pleistoceen werden plaatselijk zogenoemde rivierduinen, ook wel donken genaamd, gevormd. Deze donken, bestaande uit zand, staken hoger boven het toenmalige landschap uit en vormden hierdoor in het verleden uitstekende woonlocaties. Gedurende het holoceen werden de meeste van deze donken overdekt door afzettingen van klei en veen. In de ruimere omgeving van het onderzoeksgebied komen enkele donken voor.

Tijdens het holoceen maakten de voorlopers van de huidige rivieren zoals de Rijn, Maas en Vecht, deel uit van een sterk vertakt stelsel van meanderende geulen. Voordat de rivieren in de late middeleeuwen bedijkt werden, hadden deze vrij spel en wijzigde hun loop voortdurend. De veranderingen in het geulenpatroon waren het resultaat van een wisselwerking van erosie en sedimentatie.

De rivieren traden veelvuldig buiten hun oevers. Hierbij werd zand en klei vanuit de bedding het omliggende land ingevoerd. De sedimenten behoren geologisch gezien tot de Echteld Formatie.² Buiten de stroomgordel nam de stroomsnelheid en dus de transportkracht van het water snel af.³ Als gevolg hiervan sedimenteerde het meeste materiaal, waaronder de zwaarste deeltjes zoals zand, in een zone dicht bij de rivier. Het resultaat hiervan was het ontstaan van oeverwallen aan weerszijden van de bedding. Oeverwallen zijn zeer flauw hellende welvingen, die bij elke overstroming verder opgehoogd werden. Naarmate de ophoging voortduurde, werd steeds fijnkorreliger materiaal op de oeverwallen afgezet.

Wanneer na een overstroming het waterpeil daalde, werd het water in de overstroomde vlakte door de droogvallende oeverwallen afgesneden van de rivier. Op de riviervlakte konden in het rustige water de fijnste sedimentdeeltjes, zoals klei, bezinken. De riviervlakte ligt enigszins hol en wordt daarom kom genoemd.

Op wat grotere afstand van de rivieren werd geen klei meer afgezet. In kommen die lange tijd van het jaar onder water stonden, vormden zich moerassen. Omdat de plantenresten in dit natte milieu nauwelijks vergingen, trad hier veenvorming op. Omdat het water in de kommen regelmatig werd ververs, kwamen hier hoofdzakelijk voedselrijke veensoorten, vooral bosveen, voor.

In West-Nederland werd de sedimentatie direct of indirect beïnvloed door de zeespiegelstijging.⁴ In de loop van het holoceen, vanaf circa 5000 jaar geleden, werd voor de kust van het huidige Noord- en Zuid-Holland een rij

²Mulder et al 2003

³Berendsen 2004

⁴Berendsen 2005

van lage zandbanken, strandwallen genaamd, opgeworpen, waardoor het achterland grotendeels werd afgeschermd van de zee.

Hier ontstond het zogenoemde 'Hollandse getijdebekken'. Verder landinwaarts kon als gevolg van de stijging van de grondwaterspiegel op grote schaal veenvorming optreden. Dit veen wordt de Basisveen Laag genoemd. Aanvankelijk ontwikkelde zich in een brak milieu alleen voedselrijk rietveen, maar naarmate de invloed van de zee in de lagunes afnam, als gevolg van het dichtslibben van de openingen in de kustbarrière, verzoette het milieu en werden andere veensoorten gevormd. Hierbij werd een dik pakket veen, het Hollandveen Laagpakket, gevormd. Alleen via riviermondingen bleef de zee toegang tot het achterland houden.⁵ De waterstanden in de rivieren werden beïnvloed door eb en vloed; het verhang was klein, met geringe stroomsnelheden als gevolg. De stroomgordels vande rivieren zijn er smal en de kommen groot. Via de IJ-boezem stond de Vecht in contact met de zee. Bij zee-inbraken konden, mede door opstuwing van het water en de daaruit volgende overstromingen, tot relatief ver in het achterland kleilagen op het veen afgezet worden.

In het gebied ten oosten van de Vecht ontstonden in voedselarme omstandigheden veenmosvenen.⁶ Dichter bij de sedimentaanvoerende rivier kon zich bosveen vormen.

De huidige Vechtloop maakt onderdeel uit van het Utrechtse stroomstelsel en was actief van circa 700 voor Chr. tot 1122 na Chr. als de Kromme Rijn bij Wijk bij Duurstede afgedamd wordt. Langs de loop zijn archeologische vondsten gedaan daterende uit de Romeinse periode, late middeleeuwen en de nieuwe tijd.⁷ Zoals hierboven vermeld was er sprake van een vertakt en meanderend rivierstelsel. Oorspronkelijk was de huidige loop niet de hoofdgeul van de Vecht, maar was er sprake van een zijgeul. Pas rond 1000 na Chr. werd de huidige loop ook de hoofdgeul van de rivier.

Volgens de bodemkaart (geraadpleegd via Archis II) ligt het onderzoeksterrein in een gebied waar de bodem bestaat uit rivierklei. Op de onderzoekslocatie en in de directe omgeving zijn kalkloze poldervaaggronden (RN95A/RN95C/RN67C/RN47C) aanwezig, bestaande uit een afwisseling van (zware) zavel met lichte klei of zware klei.

Op de geomorfologische kaart (geraadpleegd via Archis II) is voor het onderzoeksgebied aangegeven dat er lage ruggen en heuvels (3k26) voorkomen. Deze zijn te relateren aan de stroomgordel van de Vecht. Daaromheen komen vlakten (1M23) voor behorend tot komklei- en veengebieden en een ontgonnen veenvlakte met petgaten (2M47).

Voor de nieuwbouw is een sondering uitgevoerd voor de funderingswijze van de nieuwbouw. Ter hoogte van de nieuwbouw komt de volgende schematische bodemopbouw naar voren:

- Circa 0-80 cm –mv: matig fijn zand met puin
- Circa 80-120 cm –mv: veen (bovenzijde met puinresten) of venige kleilagen (soms met puinresten)
- Vanaf circa 120 cm –mv: klei met veensporen

Richting de Vecht komt onder het zand alleen klei voor. Deze is tot circa 145 cm puinhoudend. Er is geen veen aangeboord binnen de onderzochte diepte. Verder weg vanaf de Vecht, nabij de achterzijde van het plangebied, komt al vanaf circa 70 cm -mv veen voor. De kleilagen ontbreken hier.⁸

De resultaten van het sonderingsonderzoek wijzen erop dat het onderzoeksgebied ligt op de overgang van de oeverafzettingen van de Vecht naar het achterliggende veengebied. Hoewel de boringen niet archeologisch beschreven zijn, is het op basis van de beschrijving mogelijk dat er onder de zandlaag een archeologische laag aanwezig is met daarin sporen of funderingen van oudere bewoningsfasen. De bovenliggende zandlaag is mogelijk van (sub)recente aard.

In kader van het milieukundig onderzoek zijn door Verhoeven Milieutechniek bv enkele grondboringen gezet. Onder de bestrating is een laag puin of een baksteenhoudende laag aangetroffen tot op een diepte van 0,8 tot 1,5 m –mv. Bij het onderzoek zijn verschillende bodemverontreinigingen vastgesteld. Deze bestaan uit lichte verontreinigingen van lood, barium, koper, kwik, nikkel, zink en PAK. Ter plaatse van de bakkerij is een sterke verontreiniging van lood vastgesteld op verschillende dieptes rond de 1,0 m - mv. Omdat de locatie echter afgedekt is met de betonnen fundering van de huidige bebouwing, is er geen sprake van een voor bodemsanering spoedeisende locatie. Aanbevolen wordt om bij de nieuwbouw of bij andere (grond)werkzaamheden de bodemverontreiniging te verwijderen.⁹

Historisch kaartmateriaal

Het historisch kaartmateriaal van het Hoogheemraadschap Rijnland uit de 17de en 18de eeuw laat langs de Vecht bij Vreeland bebouwing zien.¹⁰ De kaarten zijn echter niet gedetailleerd genoeg om met zekerheid de precieze locatie van het plangebied te bepalen. Het oudste kaartmateriaal waarop dit wel het geval is, is de kadastrale

⁵ Berendsen 2004

⁶ Berendsen 2004

⁷ Berendsen en Stouthamer 2001

⁸ Koops 2011

⁹ Verschoor 2010

¹⁰ O.a de kaart : 't Hooge Heemraadschap van Rhymland , Ronde Venen van Melchior Bolstra, 1746

kaart uit de periode 1811-1832 (afb. 5). Hierop is langs de Voorstraat bebouwing aangegeven. Het achterterrein lijkt dan nog onbebouwd te zijn. Bekend is dat het huidige bedrijfsgebouw uit de jaren 30 van de vorige eeuw stamt. Mogelijk is het achterterrein tot dan toe onbebouwd gebleven. Op de topografische kaarten van hierna lijkt het plangebied weinig te veranderen (afb. 6).

Afbeelding 5: Uitsnede uit het kadastrale minuutplan, ca. 1811-1832. De globale ligging van het plangebied is in rood aangegeven. (Bron: www.watwaswaar.nl)

Afbeelding 6: Uitsnede van de topografische kaart uit 1950. De globale ligging van het plangebied is in rood aangegeven. (Bron: www.watwaswaar.nl)

Historische ontwikkeling

Hoewel de huidige Vechtoever reeds in de ijzertijd actief werd, zijn de oudste vondsten die gedaan zijn in de omgeving van het onderzoeksterrein te dateren in de Romeinse tijd. Het terrein zelf ligt ten zuiden van de Dorssewaard, een polder die in de middeleeuwen gedateerd kan worden. De naam is ontleend aan het plaatsje Dorssen. De nederzetting is waarschijnlijk van Friese of Frankische oorsprong. De locatie is niet exact bekend, maar zal waarschijnlijk hebben gelegen in de zuidwestelijke hoek van de polder, ten noorden van het plangebied. De polder zelf wordt na 950 na Chr. aangelegd vanaf de Kleizuwe, een verbindingsas van de Vecht naar het Gooi. De oostelijke Vechtdijk (de latere Bergseweg) vormt in deze periode waarschijnlijk een weg tussen Dorssen en het nabijgelegen Werinon (het latere Nederhorst den Berg). Totdat de ontginningsassen (zoals de Kleizuwe ten oosten van het plangebied) en andere wegen aangelegd worden, heeft deze weg eerst over de oeverwal, later over de dijk waarschijnlijk als een belangrijke verbindingsroute gefunctioneerd. Tevens was de oudste bewoning langs deze weg situeert.¹¹

Rond het midden van de 13de eeuw laat de bisschop van Utrecht op de westelijke oever van de Vecht een kasteeltoren bouwen, genaamd Vredelant. Het doel was om de handel over de Vecht te beschermen en om de grens met het graafschap Holland te markeren. Reeds aan het einde van dezelfde eeuw wordt de kasteeltoren uitgebreid. Rondom ontstaat langs de Vecht een nieuwe nederzetting, het huidige Vreeland. Het stadje krijgt in 1265 stadsrechten. Ondanks dat Vreeland op een relatief gunstige locatie lag, is het niet uitgegroeid tot een stadje van enig formaat. Een van de oorzaken hiervoor is waarschijnlijk het overplaatsen van de meeste ambachtlieden naar het opkomende Amsterdam tegen het einde van de 13de eeuw.¹² Wel wordt in de 13de eeuw de kerk gesticht die zich ten noorden van de onderzoekslocatie bevindt (zie hieronder).

De verdedigende rol van kasteel Vreeland wordt in de 15de eeuw overgenomen door kasteel Abcoude. In 1528-1529 worden de bovengrondse delen van het kasteel gesloopt. De bakstenen worden onder andere hergebruikt in kasteel Vredenburg in de stad Utrecht. Ook verliest Vreeland de stadsrechten. Deze worden door de Raad van State in 1560 ingetrokken. Pas met de komst van landgoederen langs de Vecht in de 17de en 18de eeuw krijgt het dorp nieuwe (economische) impulsen.¹³

Bouwhistorische informatie

Het bedrijfspand is omstreeks 1930 gebouwd. De woning aan de Voorstraat 20 maakt deel uit van het beschermd dorpsgezicht. Voor zover bekend zijn beide panden niet onderkelderde.

¹¹ Cruysheer 2007

¹² Oudheidkundig genootschap Niftarlake 1990

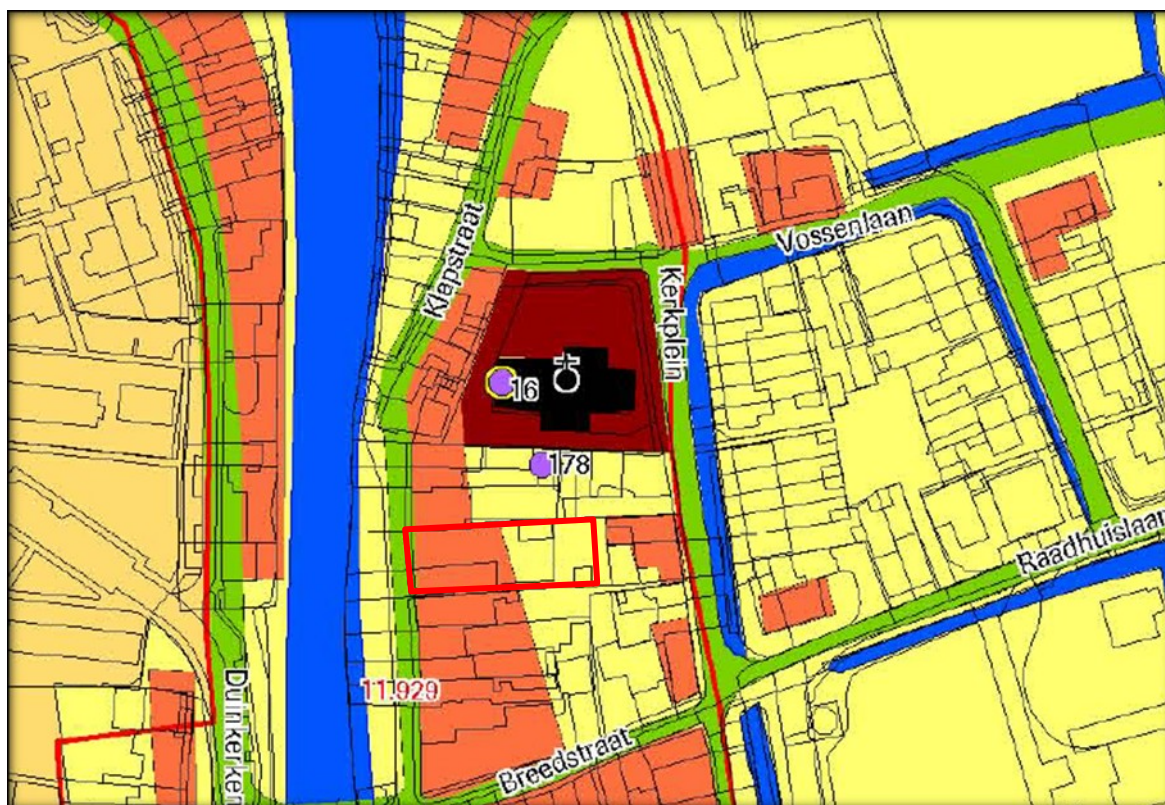
¹³ Boer, A. de, A. Botman, N. deJonge, J. Dijkstra, & S. van der A 2010

In de directe omgeving liggen aan de Voorstraat meerdere gebouwde rijksmonumenten. De meest relevante worden hieronder kort genoemd. Het betreffen allen rijksmonumenten van zeer hoge waarde:

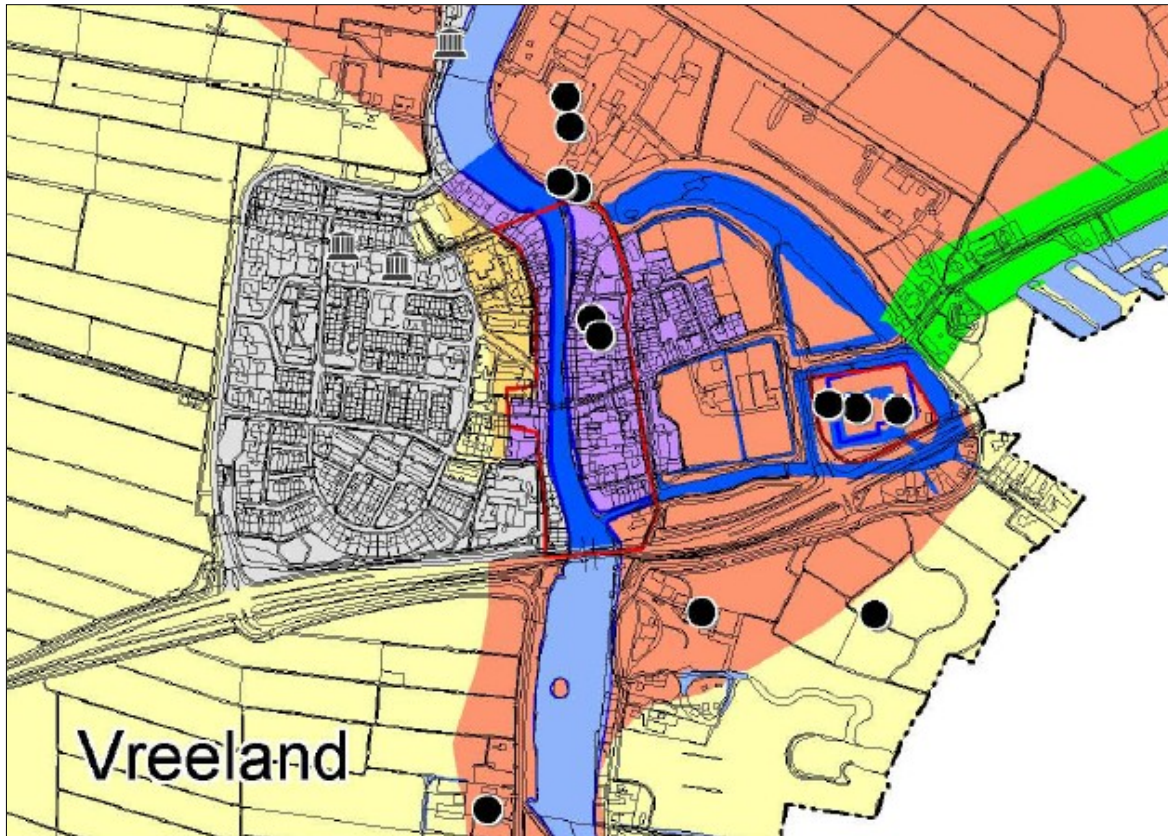
- Voorstraat nr. 18 (Rijksmonumentnr. 26166) betreft een pand met gevel met rechte kroonlijst, metselwerk, zwart geolied met fraaie 18de-eeuwse stoeppalen met kettingen en een overtuintje.
- Voorstraat nr. 22 (Rijksmonumentnr. 26167) betreft een 18de-eeuwse boerderij met gepleisterde topgevel met muuranker en een overtuintje.
- Voorstraat nr. 23 (Rijksmonumentnr. 26159) betreft een herenhuis met eenvoudige gepleisterde gevel met rechte kroonlijst.
- Kerkplein nr. 1 (Rijksmonumentnr. 26131) betreft de huidige Hervormde kerk. De kerk met zware toren dateert wellicht uit de 13de eeuw. Bij onderzoek en restauratie zijn verschillende bouwfases gezien: o.a. rechtgesloten koor mogelijk uit de 14de eeuw en een beklampt, eenbeukig schip met lage dwarskapellen uit de 15de eeuw.

Archeologische verwachtingen en beleidskaarten

Voor het plangebied zijn diverse verwachtingen- en/of beleidskaarten van toepassing. De belangrijkste hiervan zijn de gemeentelijke verwachtingen- en beleidskaart. Hierop is aangegeven dat de voorzijde van het plangebied in een zone met historische lintbebouwing ligt. De achterzijde ligt in een zone bestaande uit open achtererven die in de loop van de 18de eeuw bebouwd zijn geraakt. Beide zone's behoren tot de historische kern van Vreeland (afb. 7). Een aanvullende verwachtingswaarde is de ligging op de stroomgordel van de Vecht. Hiervoor geldt een hoge verwachting voor archeologische waarden vanaf de Romeinse tijd en later. Op basis van deze verwachtingen is aan het plangebied een hoge verwachting toegekend met bijbehorend beleid, bestaande uit een onderzoeksplicht bij verstorings groter dan 50 m² en diepergaand dan 30 cm onder maaiveld (afb. 8).

Afbeelding 7: Uitsnede verwachtingenkaart voor de historische kern van Vreeland. In roze-rood het historische bebouwingslint, in geel de achtererven. De paarse stippen staan voor lokale waarnemingen (zie hieronder). De ligging van het plangebied is in het rode kader aangegeven. (Bron: De Boer et al 2010)

Afbeelding 8: Uitsnede van de beleidskaart. In paars is de historische kern van Vreeland weergegeven. (Bron: De Boer et al 2010)

De provinciale Cultuurhistorische Atlas van de provincie Utrecht en de Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (geraadpleegd via ArchisII) geven een vergelijkbaar beeld van een respectievelijk hoge verwachtingswaarde en hoge trefkans voor archeologische waarden gebaseerd op de ligging van de stroomgordel van de Vecht en de historische kern van Vreeland.

Archeologische monumenten

Het plangebied ligt volgens de Archeologische Monumentenkaart (AMK) in een monument (monumentnr. 11929) van hoge archeologische waarde. Dit monument is gebaseerd op de grenzen van de historische dorpskern van Vreeland.

Verder is in de directe omgeving van het plangebied één monument aanwezig:
Archis II monumentnr. 5748, Kasteel Vreeland

Op de Archeologische monumentenkaart in ArchisII (geraadpleegd 25 augustus 2011) en de Cultuurhistorische Atlas van de provincie Utrecht op circa 300 m ten oosten van het plangebied een terrein met een hoge archeologische waarde aangegeven. Hierbinnen zijn twee waarnemingen (waarnemingsnr. 26360 en 44630) en een onderzoeksmelding (onderzoeksmeldingnr. 10721) gedaan. Het betreft de locatie van het middeleeuwse kasteel Vreeland. Middels een booronderzoek en een proefsleuf (waarnemingsnr. 26360), en een weerstandsonderzoek (onderzoeksnr. 10721) is de aanwezigheid van de funderingen vastgesteld.

Archis-waarnemingen

Rondom de Voorstraat 20 zijn in een straal van ruim 500 m diverse archeologische waarnemingen gedaan (zie bijlage 2). Binnen het plangebied zelf zijn geen waarnemingen gedaan. Hieronder volgt een opsomming van de dichtstbijzijnde waarnemingen.

Waarneming 35129	Circa 75 m ten noordoosten is een waarneming gedaan bij de restauratie van de Hervormde Kerk (Rijksmonument nr. 26131). Hierbij is vastgesteld dat sinds de bouw in de derde kwart van de 13 ^{de} eeuw een herbouw in de 14 ^{de} eeuw en meerdere verbouwingen hebben plaatsgevonden.
Waarneming 420795	Circa 125 m ten noordoosten, net buiten de historische kern, zijn enkele aardewerkvondsten uit de late middeleeuwen en de Romeinse tijd gedaan. Onduidelijk is welke betekenis aan de Romeinse vondst moet worden toegekend, maar het is niet uitgesloten dat bewoning in de omgeving is voorgekomen.
Waarneming 414728	Circa 325 m ten westen, in de riviervlakte, is een (literatuur)vermelding van een kasteel. Waarschijnlijk betreft het een vermelding van kasteel Vreeland die echter op de verkeerde coördinaten gesteld is.
Waarneming 12046	Circa 575 m ten zuiden op de stroomgordel van de Vecht. De waarneming betreft laatmiddeleeuws aardewerk bestaande uit kogelpot of paffrath aardewerk.

Waarnemingen verwachtingenkaart

Op de archeologische verwachtingenkaart zijn enkele waarnemingen in de directe omgeving van het plangebied vermeld.

Nr. 16	Circa 75 m ten noordoosten is een waarneming behorende bij Archis-waarneming 35129. Aanvullend hierop wordt vermeld dat drie lanspunten behorende bij een lantaarnopsteker zijn aangetroffen.
Nr. 178	Circa 50 m ten noorden is bij graafwerkzaamheden een 14 ^{de} -eeuws doopvont gevonden behorende bij de Hervormde Kerk.

Onderzoeksmeldingen

Binnen het plangebied zijn geen onderzoeksmeldingen bekend. In de omgeving zijn wel diverse onderzoeken uitgevoerd. Hieronder volgt een opsomming van de dichtstbijzijnde en meest relevante onderzoeken.

Onderzoeksmeldingsnr. 24517	15 m ten westen is een bureauonderzoek uitgevoerd in het kader van de sanering van de rivier de Vecht. De resultaten hiervan zijn in Archis niet bekend.
Onderzoeksmeldingsnr. 39144	Circa 300 m ten noorden van het plangebied, buiten de historische kern gelegen, is een bureauonderzoek uitgevoerd. Op basis van de ligging op de stroomgordel van de Vecht en nabij de locatie waar de vroegmiddeleeuwse nederzetting Dorssen verwacht wordt, is vervolgonderzoek in de vorm van boringen aanbevolen.
Onderzoeksmeldingsnr. 46729	Circa 400 m ten noorden is een booronderzoek uitgevoerd naar aanleiding van het boven genoemde bureauonderzoek (onderzoeksmeldingsnr. 39144). De resultaten van dit recent uitgevoerde onderzoek zijn nog niet bekend.

Conclusie archeologische waarden, verwachtingen en waarnemingen

Er zijn in de omgeving van het plangebied diverse onderzoeken en waarnemingen gedaan. Hierbij zijn archeologische waarden daterende uit de Romeinse tijd en de volle/late middeleeuwen aangetroffen. Deze lopen uiteen van losse vondsten voor de Romeinse periode en nederzettingssporen uit de volle/late middeleeuwen. Een nederzetting uit de vroege middeleeuwen wordt verwacht, maar is nog niet aangetroffen.

2.3 Gespecificeerde archeologische verwachting

Op de beleidskaart van de gemeente Stichtse Vecht heeft het onderzoeksgebied een hoge archeologische verwachting (afb.8). Deze indicatie is gebaseerd op de aanwezigheid in de ondergrond van de stroomgordel van de Vecht waarop archeologische waarden vanaf de Romeinse tijd kunnen voorkomen, en de ligging in de historische kern van Vreeland. Met betrekking tot de historische kern kan opgemerkt worden dat de locatie zelfs onderdeel uitmaakt van het historisch bebouwingslint. Aan de voorzijde heeft waarschijnlijk over een lange periode bebouwing gestaan, in ieder geval vanaf begin 19de eeuw, maar waarschijnlijk al eerder. Het achterterrein heeft lange tijd onderdeel uitgemaakt van het erf en is waarschijnlijk pas in de 20ste eeuw bebouwd geraakt.

Op basis van op de locatie uitgevoerd onderzoek (milieukundig en sonderingsonderzoek) is de verwachting dat, er een (sub)recente ophogingslaag behorende bij de huidige bebouwing, tot ca 0,80 m –mv aanwezig is. Het is echter niet geheel uitgesloten dat dit deels oudere ophogingen betreffen. Hieronder is waarschijnlijk de oorspronkelijke bodem aanwezig.¹⁴ Nabij de Vecht bestaat deze uit kleilagen, om verder naar het oosten over te gaan in veenlagen. In de top hiervan zijn bij de milieukundige en sonderingsonderzoeken puinresten aangetroffen. Verwacht wordt dat op dit niveau de kans bestaat dat een of meerdere archeologische lagen aangetroffen worden, waarschijnlijk behorende tot bewoning vanaf de late middeleeuwen. De kans op archeologische waarden uit de Romeinse tijd en de vroege middeleeuwen wordt gezien het beperkte aantal waarnemingen in de omgeving lager geacht, maar niet uitgesloten.

¹⁴Gezien het verloop van de vloer en op basis van het sonderingsrapport is de verwachting dat dit tussen de 0.40 en 0.70 m + NAP ligt.

3. CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

Namens de familie Nieuwland en het bedrijf Anouk Pruim Grafisch Ontwerp heeft VVKH Architecten de nieuwbouw en verbouwing ontworpen voor na de gedeeltelijke sloop van een bedrijfspand op het perceel Voorstraat 20 te Vreeland, gemeente Stichtse Vecht. Bij deze plannen zijn bodemingrepen voorzien, waardoor mogelijk aanwezige archeologische waarden aangetast kunnen worden. Voor de nieuwbouw wordt met uitzondering van 15 heipalen, de ondergrond niet verstoord. De bestaande bebouwing wordt tot op maaiveldniveau gesloopt. De funderingen onder maaiveld blijven aanwezig. De heipalen worden geboord, indien nodig door de bestaande funderingen heen. Ter hoogte van het te slopen deel van het achterliggende bedrijfspand vindt een sanering tot 70 cm – mv (0.75m + NAP) plaats. In totaal vinden over een oppervlakte van maximaal 90 m² bodemverstorende werkzaamheden plaats. A. Nieuwland dient in het kader van de omgevingsvergunning voorafgaand aan de uitvoering van de plannen archeologisch onderzoek te laten uitvoeren waarbij de waarde van het terrein aangetoond wordt.

Conclusie

Op de beleidskaart van de gemeente Stichtse Vecht heeft het onderzoeksgebied een hoge archeologische verwachting. Deze indicatie is gebaseerd op de aanwezigheid in de ondergrond van de stroomgordel van de Vecht waarop archeologische waarden vanaf de Romeinse tijd kunnen voorkomen en de ligging in de historische kern van Vreeland. Met betrekking tot de historische kern kan opgemerkt worden dat de locatie zelfs onderdeel uitmaakt van het historisch bebouwingslint. Aan de voorzijde heeft waarschijnlijk over een lange periode bebouwing gestaan. Op basis van het historisch kaartmateriaal in ieder geval vanaf begin 19de eeuw, maar waarschijnlijk al eerder. Het achterterrein heeft lange tijd onderdeel uitgemaakt van het erf en is waarschijnlijk pas in de 20ste eeuw bebouwd geraakt.

Op basis van op de locatie uitgevoerd onderzoek (milieukundig en sonderingsonderzoek) is de verwachting dat er een (sub)recente ophogingslaag behorende bij de huidige bebouwing, tot ca 0,80 m –mv aanwezig is. Het is echter niet geheel uitgesloten dat dit deels oudere ophogingen betreffen. Hieronder is waarschijnlijk de oorspronkelijke bodem aanwezig.¹⁵ Nabij de Vecht bestaat deze uit kleilagen, om verder naar het oosten over te gaan in veenlagen. In de top hiervan zijn bij de milieukundige en sonderingsonderzoeken puinresten aangetroffen. Verwacht wordt dat op dit niveau de kans bestaat dat een of meerdere archeologische lagen aangetroffen worden, waarschijnlijk behorende tot bewoning vanaf de late middeleeuwen. De kans op archeologische waarden uit de Romeinse tijd en de vroege middeleeuwen wordt gezien het beperkte aantal waarnemingen in de omgeving lager geacht, maar niet uitgesloten.

Op basis van het bureauonderzoek is Hazenberg Archeologie van mening dat er een grote trefkans bestaat op de aanwezigheid van een archeologische vindplaats uit late middeleeuwen of de nieuwe tijd. Voor de Romeinse en vroegmiddeleeuwse periode is er een middelhoge trefkans.

Aanbevelingen

Op basis van de sonderingen en milieukundige boringen is het waarschijnlijk dat de bodem redelijk intact is. Op basis van het bureauonderzoek is Hazenberg Archeologie van mening dat er een grote trefkans bestaat op de aanwezigheid van een archeologische vindplaats uit de late middeleeuwen of de nieuwe tijd. Aangezien de milieukundige boringen en sonderingen voor archeologische doeleinden niet voldoende gedetailleerd zijn, werd in eerste instantie aanbevolen om op de locatie een verkennend veldonderzoek middels grondboringen uit te voeren om de bodemopbouw te documenteren. Het bevoegd gezag is echter van mening dat dit weinig zinvol is. In overleg met het bevoegd gezag en gezien de beperkte omvang van de verstoring, wordt geadviseerd om de sanering archeologisch te begeleiden, conform protocol proefsleuven en indien nodig gelijk door te starten naar een opgraving. Doel hiervan is om eventueel aanwezige archeologische lagen en waarden te waarderen en documenteren.

Hazenberg Archeologie adviseert daarom een archeologische begeleiding conform protocol proefsleuven uit te voeren. Indien nodig kan gelijk de doorstart gemaakt worden naar een opgraving. Voorafgaand aan de veldwerkzaamheden dient een bijbehorend PvE opgesteld en goed gekeurd te worden door het Bevoegd Gezag.

De beslissing of en welk nader archeologisch onderzoek verlangd wordt, is genomen door de daartoe bevoegde overheid. Geadviseerd wordt daarom om over bovenstaande conclusies en advies contact op te nemen met de gemeente Stichtse Vecht.

¹⁵Gezien het verloop van de vloer en op basis van het sonderingsrapport is de verwachting dat dit tussen de 0.40 en 0.70 m + NAP ligt.

BRONNEN

Literatuur

- Berendsen, H.J.A., 2004: *De vorming van het land. Inleiding in de geologie en de geomorfologie*. Assen.
- Berendsen, H.J.A., 2005: *Landschappelijk Nederland*, Assen.
- Berendsen, H.J.A. & E. Stouthamer, 2001: *Palaeogeographic development of the Rhine-Meuse delta, The Netherlands*, Koninklijke Van Gorcum, Assen.
- Blijdenstein, R., 2005: *Tastbare tijd. Cultuurhistorische Atlas van de provincie Utrecht*. PlanPlan, Amsterdam.
- Boer, A. de, A. Botman, N. deJonge, J. Dijkstra & S. van der A, 2010: *De archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart voor de gemeenten Maarssen, Loenen, Abcoude en Breukelen*, Amersfoort.
- Brombacher, A.A. en W. Hoogendoorn, 1997: *Aardkundige waarden in de provincie Utrecht*, Utrecht.
- Centraal College van Deskundigen (CCvD) Archeologie, 2006: Deel II Protocol Bureauonderzoek. In: *Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 3.1*. Gouda.
- Cruysheer, A., 2007: De polder Dorssewaard te Vreeland, in *Tussen Vecht en Eem. Tijdschrift voor regionale geschiedenis*, jrg. 25, nr 1
- Koops, H., 2011: *Bouwplan aan de Voorstraat 20 te Vreeland*.
- Mulder, F.J. de, M.C. Geluk, I.L. Ritsema, W.E. Westerhoff, T.E. Wong, 2003: *De ondergrond van Nederland*, Groningen.
- Oudheidkundig Genootschap Nifterlake, 1990; "Welgelegen", een gemakkelijke buitenplaats te Vreeland in *Jaarboekje van Oudheidkundig Genootschap "Nifterlake" 1990, 1991*
- Provincie Utrecht, 2007: Richtlijnen voor Bureauonderzoek in de Provincie Utrecht, Provincie Utrecht versie 3.1, december 2007.
- Verschoor, M, 2010: *Verkennd en nader bodemonderzoek (fase 1 en 2), Voorstraat 20 te Vreeland, Zaltbommel*
- Wolters-Noordhoff, 1989: *Grote Provincie Atlas Utrecht 1:25000*, Emmen.
- Wolters-Noordhoff, 1990: *Grote Historische Provincie Atlas van Nederland, 1 West-Nederland 1839-1859*, Emmen.

Overige bronnen

- Archis II
- Provincie Utrecht: *Cultuurhistorische kaart provincie Utrecht* (<http://geocement.esrinl.com/cultuurhistorie/chs1.html>)
- www.ahn.nl/viewer
- www.bodemloket.nl
- www.dinoloket.nl
- www.google.nl/maps
- www.kich.nl
- www.watwaswaar.nl

AFBEELDINGENLIJST

Afbeelding 1: Locatie van het plangebied. Inzet: ligging in Nederland.

Afbeelding 2: Satellietfoto huidige situatie. (Bron: Google) In rood de contouren van het onderzoeksgebied.

Afbeelding 3: Huidige situatie vanaf straatniveau. Nr. 20 is het huis met een bruine gevel. (Bron: VVKH Architecten)

Afbeelding 4: Huidige situatie vanaf het naastgelegen pand, uitkijkend op het dak van het bedrijfspand bij nr. 22. (Bron: VVKH Architecten)

Afbeelding 5: Uitsnede uit het kadastrale minuutplan, ca. 1811-1832. De globale ligging van het plangebied is in rood aangegeven. (Bron: www.watwaswaar.nl).

Afbeelding 6: Uitsnede van de topografische kaart uit 1950. De globale ligging van het plangebied is in rood aangegeven. (Bron: www.watwaswaar.nl).

Afbeelding 7: Uitsnede verwachtingenkaart voor de historische kern van Vreeland. In roze-rood het historische bebouwingslint, in geel de achtererven. De paarse stippen staan voor lokale waarnemingen (zie hieronder). De ligging van het plangebied is in het rode kader aangegeven. (Bron: De Boer et al 2010)

Afbeelding 8: Uitsnede van de beleidskaart. In paars is de historische kern van Vreeland weergegeven. (Bron: De Boer et al 2010)

BIJLAGEN

Bijlage 1: De Bodemkaart

Bijlage 2: AMK en IKAW

Bijlage 3: Onderzoeken en waarnemingen

Bijlage 4: Doorsnede bestaande woning en nieuwbouw met funderingswerkzaamheden aangegeven.

131650 / 472265

129993 / 470609

Legenda

HUIZEN

TOP10 ((c)TDN)

BODEM ((c)Alterra)

- Associaties
- Brikgronden
- Bebouwing
- Dijk, bovenlandstrook
- Dikke eerdgronden
- Fluviatile afz ouder pleistoceen
- Groeve, gegraven, mijnstort
- Kalksteenverweringsgronden
- Oude rivierkleigronden
- Overige oude kleigronden
- Ondiepe keileemgronden
- Leemgronden
- Zeekleigronden
- Mariene afz ouder pleistoceen
- Niet-gerijpte minerale gronden
- Oude bewoningsplaatsen
- Rivierkleigronden
- Kalkh lutumarme gronden
- Veengronden
- Moerige gronden
- Water, moeras
- Podzolgronden
- Kalkloze zandgronden
- Kalkhoudende zandgronden

IKAW

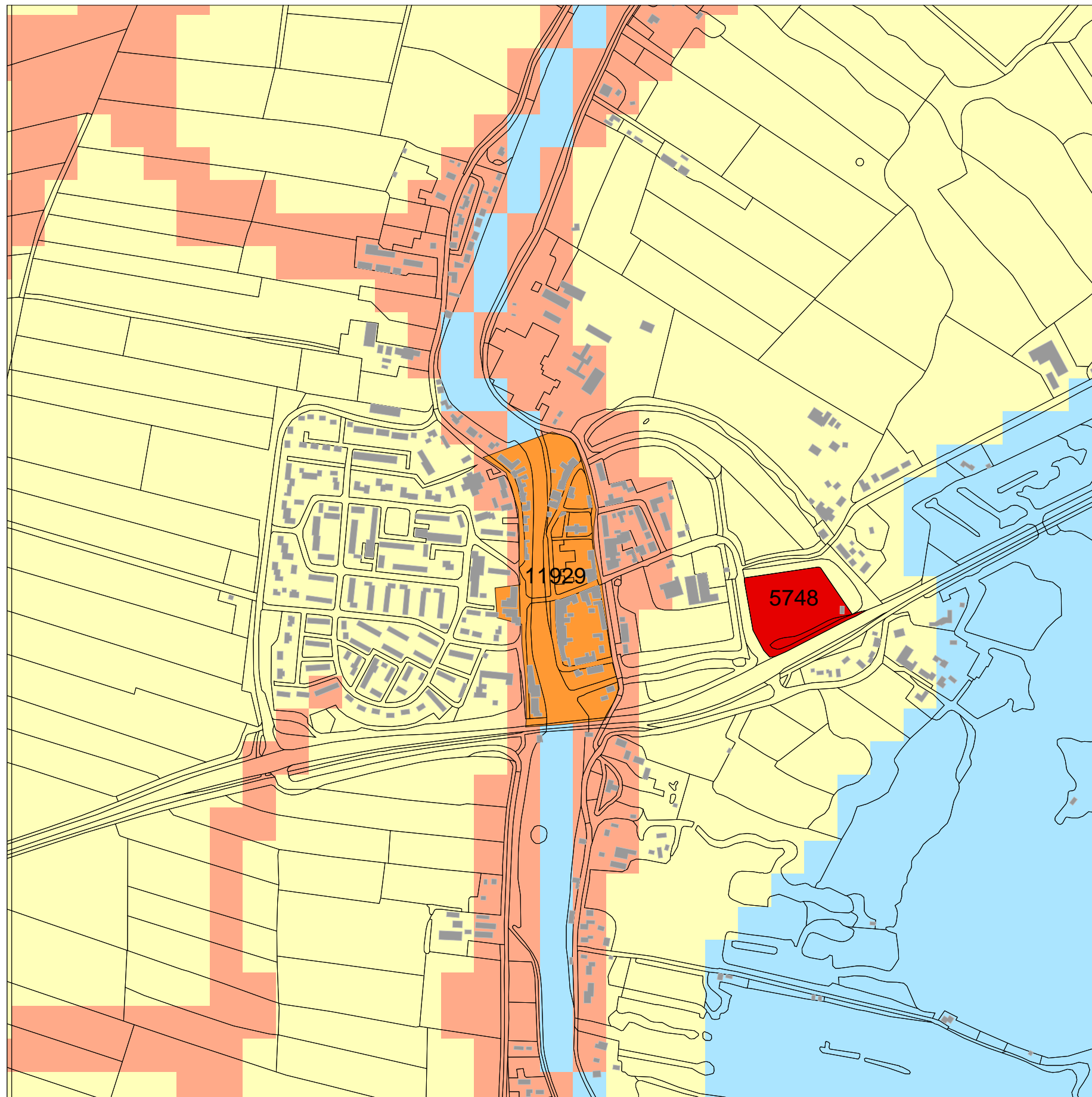
- zeer lage trefkans
- lage trefkans
- middelhoge trefkans
- hoge trefkans
- lage trefkans (water)

Archis2

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
 Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
 Wetenschap

131650 / 472265

129993 / 470609

Legenda

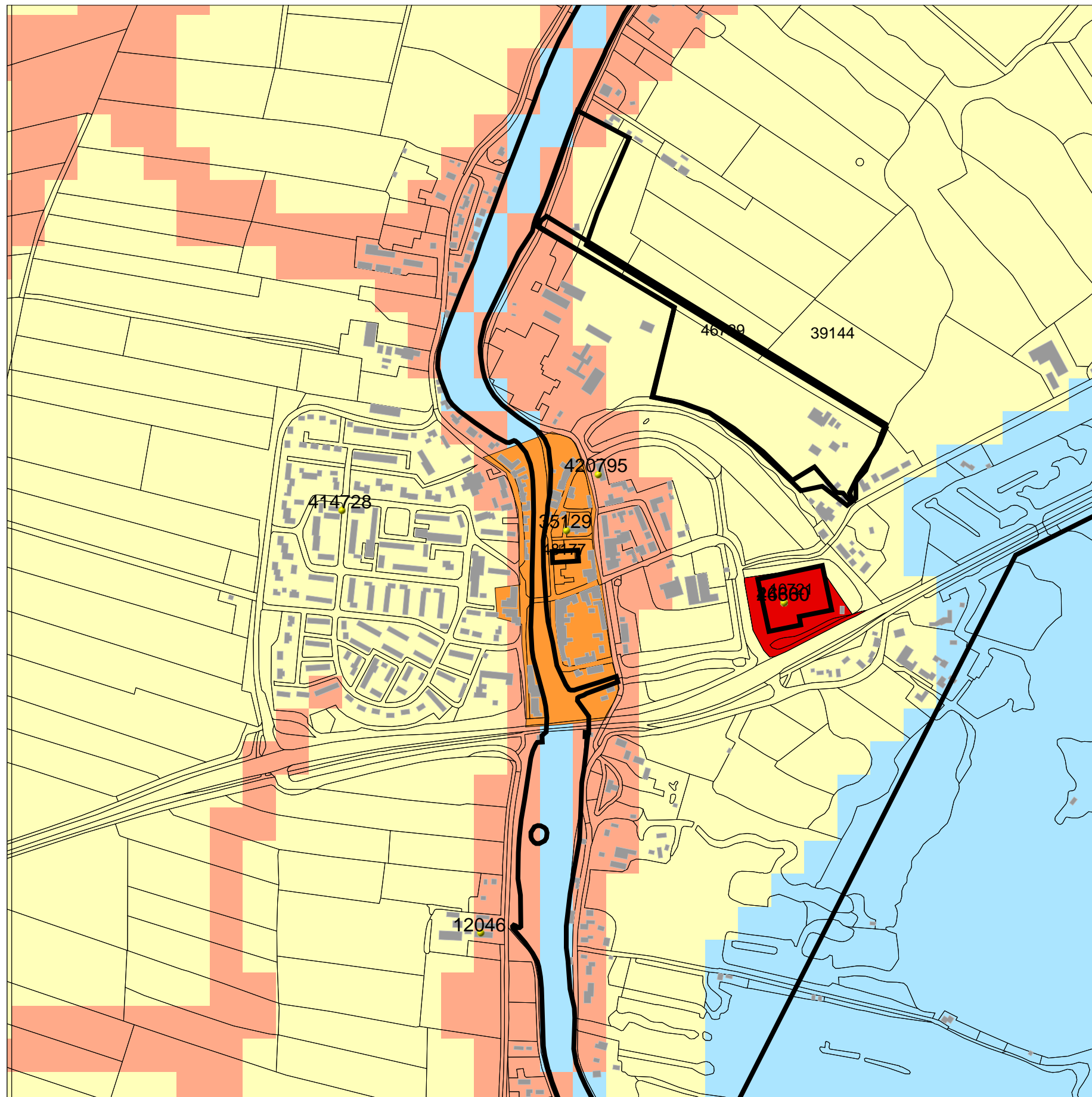
- HUIZEN
- TOP10 ((c)TDN)
- MONUMENTEN**
- archeologische betekenis
- archeologische waarde
- hoge archeologische waarde
- zeer hoge archeologische waarde
- zeer hoge arch waarde, beschermd
- IKAW**
- zeer lage trefkans
- lage trefkans
- middelhoge trefkans
- hoge trefkans
- lage trefkans (water)
- middelhoge trefkans (water)
- hoge trefkans (water)
- water
- niet gekarteerd

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Archis2

131650 / 472265

129993 / 470609

Legenda

- WAARNEMINGEN
 - ONDERZOEKSMELDINGEN
 - HUIZEN
 - TOP10 ((c)TDN)
- MONUMENTEN**
- archeologische waarde
 - hoge archeologische waarde
 - zeer hoge archeologische waarde
 - zeer hoge arch waarde, beschermd
- IKAW**
- zeer lage trefkans
 - lage trefkans
 - middelhoge trefkans
 - hoge trefkans
 - lage trefkans (water)
 - middelhoge trefkans (water)
 - hoge trefkans (water)
 - water
 - niet gekarteerd

Archis2

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

